

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Tromsø 18.09.19

Høringssvar NOU 2019:12 Lærekraftig utvikling. Livslang læring for omstilling og konkurranseevne

1. Fjerne krav om 30 studiepoeng og tidskrav i fagskolene

Utvalget anbefaler å fjerne kravet om at en fagskoleutdanning må tilsvare et halvt til to år i omfang, og at utdanningen må være på minimum 30 studiepoeng for å kvalifisere til offentlige tilskuddsmidler. Utvalget mener det ikke er behov for å sette en nedre studiepoenggrense for utdanninger som tilbys.

Rådet for offentlige fagskoler – RFF, vil anbefale at det vektlegges å bruke eksisterende regelverk bedre, ved å kommunisere at dagens regelverk gjør det mulig å ta opp studenter til deler av utdanningsløp som allerede tilbys som lengre utdanninger. Rådet vurderer at denne muligheten er lite kjent blant både dagens tilbydere og arbeidslivet. Vi anser at forslaget vil gjøre at alle fagskoler med akkrediterte tilbud har mulighet til å tilby kortere deler av godkjente utdanninger når arbeidslivet etterspør dette. Det bidrar til å gjøre det enklere å kombinere jobb og kortere utdanninger, og gir derav større fleksibilitet for arbeids- og næringsliv, samtidig som fagskolene kan trekke synergier fra fagutviklingen i de lengre yrkesrettede utdanningene. Rådet anser det som viktig at fagskolen beholder de brede utdanningene og at korte utdanninger bør være et tillegg.

Det pågår for tiden en pilotordning med bransjeprogrammer. Gjennom piloten utvikles det nye utdanningstilbud som i mindre grad er knyttet til dagens utdanningstilbud, og tvert imot utvikles som mindre moduler med kortere omfang enn 30 studiepoeng. På bakgrunn av erfaringene fra pilotordningen vil det være rimelig å vurdere spørsmålet om minstelengde på nytt.

Vi vil også understreke at det er en forutsetning at kortere utdanninger i fagskolen ikke skal innplasseres på et lavere nivå i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk enn dagens fagskole - utdanninger. De faglige kravene for å få akkreditert en kortere utdanning må ikke senkes, og utdanningene må konkretiseres i læringsutbyttebeskrivelser. Det er viktig for å opprettholde kvalitet, yrkesrelevans og anseelse i fagskoleutdanningene.

Vi vil avslutningsvis minne om at flere fagskoler tilbyr kurs til arbeidslivet som i dag ikke er fagskoleutdanninger, og hvor finansieringen i stor grad er finansiert av brukerne. Dette er også et viktig tilskudd til livslang læring og til å dekke arbeidslivets behov for

opplæringstilbud, selv om de ikke gir studiepoeng. Deltagerne på kursene mottar i slike sammenhenger ofte et kursbevis for deltagelse.

2. Fagskoler kan søke om selvakkrediteringsrett

Utvalget anbefaler å gjøre det mulig for fagskoler å søke om selvakkrediteringsrett for alle fagområder. Ved en slik selvakkrediteringsrett gis fagskolene mulighet til å opprette studietilbud innen flere fagområder raskere, ettersom de unngår en saksbehandlingsprosess med godkjenning av NOKUT i forkant. I tillegg vil NOKUT kunne dreie fokus til kvalitetsforbedrende tilsyn.

RFF støtter forslaget. Vi ser at flere fagskoler fusjonerer, slik at det blir færre og større institusjoner. Flere fagskoler har i det siste fått fullmakt til å opprette studier innenfor akkrediterte fagområder. Fagområdegodkjenningene har bidratt til en utvikling der institusjonene har fått større ansvar for sine kvalitetssikringssystemer og utvikling av kvaliteten innenfor sine studieporteføljer. Vi har god grunn til å tro at merverdien av en områdegodkjenning nummer to og tre innenfor en institusjon er stor, men at denne måten å organisere arbeidet på er unødvendig byråkratisk i forhold til en institusjonsakkreditering. Vi mener at innføringen av institusjonsakkreditering vil gjøre akkrediteringsprosessene mer effektive, og bidra til at nye studietilbud kommer raskere på plass. Fagskolene vil derfor bli enda bedre rustet til å levere utdanninger som svarer på arbeidslivets kompetansebehov. I dag opplever arbeidslivet at det kan ta lang tid før nye opplæringstilbud er på plass, ettersom saksbehandlingstiden hos NOKUT er lang. Organiseringen i både fagskolene og i NOKUT må gjøre at saksbehandlingstiden blir kortest mulig.

Overgangen til et system med selvakkreditering vil kreve mye av fagskolene. Organiseringen av sektoren vil derfor være en avgjørende faktor for å lykkes, ettersom større og mer robuste enheter vil være bedre i stand til å ta ansvar for kvalitetsutvikling og –sikring i egne utdanninger. Det kan skapes stordriftsfordeler gjennom fusjoner, men sektoren har også behov for bedre finansiering for å kunne ivareta kvalitetskravene og nyutvikling av utdanninger. Det er lite trolig at alle fagskoler vil være i stand til å få selvakkrediteringsrett i løpet av kort tid, ettersom størrelsen på sektoren og fagskolene vil være til hinder for dette. Det vil derfor fortsatt være nødvendig å ha et system som ivaretar utviklingen av utdanningstilbud også gjennom NOKUT.

3. Resultatbasert tilskudd til fagskolene bør gis til de enkelte fagskolene i stedet for til fylkeskommunene

Utvalget foreslår at det resultatbaserte tilskuddet bør gis til de enkelte fagskolene i stedet for til fylkeskommunene. I dag er det slik at hele tilskuddet, både grunntilskuddet og det resultatbaserte tilskuddet overføres til fylkeskommunen. Ved at fagskolene selv blir premiert med det resultatbaserte tilskuddet vil det skape gode insentiver for å tilby tilrettelagte og attraktive utdanninger og emner.

RFF støtter intensjonen i forslaget om at det resultatbaserte tilskuddet skal stimulere fagskolene til at flest mulig studenter gjennomfører studiene – helst til normert tid. Gode virkemidler for å oppnå dette er å levere utdanninger av høy kvalitet og med god oppfølging av studentene. En forutsetning for at dette skal fungere er at den resultatbaserte finansieringen fordeles i forhold til resultatene på den enkelte fagskole.

Utfordringen er imidlertid at basistilskuddet og det resultatbaserte tilskuddet ikke utgjør en statlig fullfinansiering, og at det resultatbaserte tilskuddet kommer i etterkant. Det kan gjøre det utfordrende når man skal budsjettere for fagskolens ulike studietilbud. Fordelingen av tilskuddet til de enkelte fagskolene kan også være basert på ulike satser avhengig av fagområde, og det vil være mer håndterlig at fylkeskommunene selv har ansvar for å fordele det resultatbaserte tilskuddet etter intensjonen med den nye finansieringsordningen for fagskolesektoren.

4. Program for arbeidslivsdrevet kompetansebygging

Utvalget foreslår å opprette et program for arbeidslivsdrevet kompetansebygging der etterspørrere og tilbydere kan søke om midler til ulike prosjekttyper for å utvikle nye fleksible utdannings- og opplæringstilbud. Dette kan være både forprosjekter, utvikling av konkrete tilbud og drift av tilbud.

RFF støtter forslaget. Programmet kan tenkes som en naturlig utvidelse av bransje - programmene som allerede er etablert, og hvor fagskolene er sentrale tilbydere. Utvalget gjør et klokt grep ved å foreslå at det skal være mulig å søke om midler til 3 ulike faser. De to første fasene er kritiske for å øke deltagelsen, ettersom godt arbeid i disse fasene vil gjøre at innholdet er mest mulig relevant for arbeidslivet.

I arbeidet med å utvikle nye fleksible utdannings- og opplæringstilbud mener rådet det er viktig å belyse anerkjennelse av kompetanse fra andre arenaer enn de formelle og innplassering av formell- og uformell kompetanse i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Med vennlig hilsen

Sture Normann Flaaten
Leder av Rådet for offentlige fagskoler - RFF